

Co máš doma 2Kr 4, 1 – 7

Kdokoli z nás se může někdy ocitnout v situaci, která se zdá být bezvýchodnou. Podobně jako nejmenovaná vdova z dnešního příběhu. Měla velký dluh. Hrozilo, že přijde věřitel a vezme jí syny. Měli se stát jeho otroky a dluh u něj odpracovávat. Díky Božímu zásahu však k odnětí synů nedošlo. Vše nakonec dobře dopadlo. A to je vždy i naše naděje. Naděje, že díky Božímu slitování nakonec vše dobře dopadne. (I když nám někdy může připadat, že Bůh se svojí pomocí otálí. Nebo to Boží slitování vypadá jinak, než jak jsme si ho představovali.)

Příběh se odehrává v severním Izraelském království. Byla to tehdy doba odpadlictví od Hospodina, Boha Izraele. V Bét-elu a v Danu byly svatyně, kde lidé uctívali zlatá telata, která pokládali za vyobrazení Hospodina (1Kr 12, 25 - 33). Kromě toho se v zemi dělo i uctívání Baala (srov. 2Kr 10, 18 – 36). Na trůnu seděl Jóram – syn bezbožného krále Achaba. Achab už byl v době našeho příběhu mrtev. Stále ale ještě žila zlá a lstivá královna Jezabel. Nenáviděla proroky Hospodinovy a mnohé z nich dala povraždit.

Tím se už ovšem dostáváme k tomu, že ne všichni v severním království od Hospodina odpadli. Ne všichni se podíleli na oficiálním „telecím“ náboženství. Ne všichni uctívali Baala. Byli zde jednotlivci a skupiny těch, kteří uctívali jediného pravého Boha. Takovými lidmi byli proroci žáci, o kterých je zmínka v našem textu. Doslova jsou nazýváni „synové proroků“. Nejde o syny ve smyslu biologickém. Jde o učedníky proroků. Byli to patrně lidé, kteří se učili prorockému životnímu stylu (vlastně zbožnosti – srov. 1Tm 4, 7b) a jistě i prorocké službě. K těmto komunitám měli úzký vztah proroci Eliáš a Eliša. Fungovali zřejmě jako duchovní otcové těchto skupin, kde měli nadpřirozeně přirozenou autoritu. I dnes má Pán Bůh po celém světě skupiny svých lidí – svých dětí. I v naší zemi a v našem městě má Bůh své lidi. Skupiny Božích lidí jsou prostorem, kde se projevuje Boží království a jeho moc. Je to prostor, kde Bůh přebývá. Je to prostor, kde Bůh mluví a zároveň zvláštním způsobem jedná. To je církev Kristova. To je rodina Božích dětí, kam stojí za to patřit.

Vdova se obrací se svou starostí do řad Božích lidí, jmenovitě na Elišu. Prostřednictvím proroka se tak obrací na Boha. Na Boha, který nařídil: „*Žádnou vdovu a sirotka nebudete utiskovat. Jestliže je přece budeš utiskovat a oni budou ke mně úpět, jistě jejich úpění vyslyším.*“ (Ex 22, 21 – 22 ČEP) Jinde je o něm psáno: „*Otec sirotků, obhájce vdov je Bůh v obydlí svém svatém.*“ (Ž 86, 5 ČEP) Vdova a sirotci z našeho příběhu prožili pravdivost těchto veršů Bible. Bůh se jich zastal.

Jako se vdova obrátila na Elišu (vlastně k němu úpěnlivě volala, ba křičela), tak se my můžeme obrátit na Ježíše Krista. Ježíš Kristus je totiž prostředníkem mezi Bohem a lidmi. Prorok Eliša je jeho obrazem. Ježíš Kristus je kontaktní osobou pro navázání komunikace s Bohem. Je ale větší než Eliša. Větší je v tom, že je to Bůh, který se stal člověkem. Větší je v tom, že za nás a za naše hříchy položil život, aby nám mohlo být odpuštěno. Větší je v tom, že neřeší jen naše problémy. Řeší hlavně nás samotné. Když v něho uvěříme, můžeme se narodit znovu. Stát se Božími dětmi. Vírou v něho se můžeme stát „syny proroků“, i když jimi třeba právě teď nejsme. Kromě problému a problémů, které nás zaměstnávají, má totiž každý z nás vždy ještě hlubší problém. Jsme to my sami. My ve vzpouře proti Bohu. My beznadějně sebestřední. To je společný hlubší problém nás všech. A ten přišel Ježíš řešit především. Proto umíral na kříži. Tam nejen zemřel za nás, ale my jsme zemřeli v něm. K Ježíši Kristu můžeme tedy volat podobně, jako ona žena volala k Elišovi.

Ale je tu ještě jiný pohled. Nejsme vždy v roli vdovy. Jako Boží děti a Kristovi služebníci se někdy ocitáme také v roli Eliši. Lidé se na nás obracejí, někdy před námi naříkají, jindy vyčítají. A naše povolání je v tom, aby se v našich reakcích na jejich nářky setkali s Kristem. Kristus v nás svým Duchem přebývá. S Kristem se v nás mohou setkat. Sami však takové setkání neumíme vypůsobit. Proto i my potřebujeme volat k Bohu, když se na nás lidé obracejí a cítíme se bezmocní. Potřebujeme Boží slovo, Boží moudrost. Ta může spočívat třeba právě v tom, že lidem pomůžeme uvidět, co už dávno mají ve svých rukou a co mohou udělat.

Elišovi Bůh moudrost dal. Skrze proroka ukázal vdově východisko z její bezvýchodné situace. Bůh neudělal žádný okázalý nápadný zázrak. Přidal se však k vdově na cestě, kterou jí ukázal: „*Pověz mi, co máš doma.*“ (v.2b) Doma měla lahvičku oleje. A tu měla použít podle prorokova návodu. Bůh nás může vést podobně. Ukáže nám na něco, co máme k dispozici. A také nám ukáže, co můžeme udělat. A když vykročíme, přidá se k našemu počínání svým požehnáním.

Bůh neodpověděl tak, že by vdově potřebné peníze jednoduše spadly do klína. Bylo snad třeba, aby projevila víru v Boha, a sice prostou poslušností. Tak i my potřebujeme jednat v poslušnosti Božího vedení. Nalévání oleje se mělo dít za zavřenými dveřmi. Nebylo určeno zrakům veřejnosti. Byl to tajný a nenápadný zázrak. Všimněme si, jak prostě a věcně Bible o tomto zázraku vypráví. Když vyprávíme o Božím jednání, není třeba nic přikrašlovat. Prostě jen řekněme, co se stalo. Tak Bůh mnohdy odpovídá na naše modlitby. Udělá zázrak skrze velmi prosté věci. Bez hluku. Za zavřenými dveřmi. Neokázale. Vdova měla doma lahvičku oleje.
Co máme doma my?